

щодо сплати неустойки, повернення суми завдатку і сплати суми у розмірі завдатку або його вартості є вельми відносною.

Оскільки в науці акцесорними визнаються забезпечувальні зобов'язання, такими не можуть визнаватись зобов'язання щодо відшкодування збитків, сплати грошових сум на підставі частини другої ст. 625 ЦК України, зобов'язання, пов'язані з виявленою невідповідністю якості товарів чи робіт встановленим вимогам. Проте такі зобов'язання виникають на підставі юридичних фактів, стосовно яких при укладенні договору не було відомо, настануть вони чи ні. Це поріднює дані зобов'язання з акцесорними. Отже, вони разом з акцесорними утворюють рід додаткових зобов'язань. Додаткові зобов'язання, про які тут йдеться, не отримали спеціальної назви. Їх можна було б позначати як додаткові зобов'язання, пов'язані з реалізацією цивільно-правової відповідальності, маючи на увазі, що розуміння відшкодування збитків як відповідальності є загальновизнаним у науці, законодавстві і судовій практиці, сплата грошових сум, передбачених частиною другою ст. 625 ЦК України визнається відповідальністю у заголовку цієї статті, а наслідки недоліків роботи названі відповідальністю у ст. 858 ЦК України.

Література:

1. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. №435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №40-44. – Ст. 356.
2. Агарков М.М. Избранные труды по гражданскому праву. В 2 т. Т.1 / М.М. Агарков. – М. : Центр ЮрИнфоР, 2002. – 490 с.

Данча Мирослав Іванович

аспірант кафедри цивільного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

СВІТОВИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ КОЛЕКТОРСЬКИХ КОМПАНІ

На відмінно від України у багатьох розвинених країнах світу колекторська діяльність законодавчо врегульована. Чітко встановлює поняття «колектор», «колекторська діяльність», «колекторська компанія». Носить в більшості консультативний характер, а не здирицький. Тобто колектори допомагають боржникам знайти шляхи вирішення складної ситуації, яка сталася.

Почнемо з того, що у США колекторська діяльність врегульована законодавством і має свої досить глибокі традиції. Основним правовим актом, який регулює дії колекторських фірм є закон «Про сумлінну

практику стягнення боргів» – FDCPA (The Fair Debt Collection Practices Act), прийняти й у 1978 році [1]. З цього випливає, що термін «колекторська діяльність» законодавчо визначена.

Метою регулювання є встановлення конкретних рамок дозволено-го, мається на увазі, що законодавство визначає, які саме дії стосовно переконання боржника заплатити заборгованість є правовими, а які ні. Представник посольства США Ерік Сальзман спираючись на американський досвід врегулювання ринку заборгованостей підтверджує дану думку. Він підкреслює, що в час фінансової кризи є громадяни які не можуть сплатити борги, і є ті, що не хочуть виплачувати. Влада США розробила спеціальне законодавство для тих людей, що не бажають повертати борги, яке чітко визначає, що даними питаннями має займатися спеціальний центр стягнення боргів. У США колекторські компанії розглядають всі види заборгованості. Цікаво те, що колектори вкрай рідко приїжджають на особисті зустрічі з боржником. Практично більшість питань мирно врегулюються по телефону. Все це пояснює високий рівень грамотності західних боржників, які чітко розуміють діяльність збирачів боргів і співпрацюють з ними, а не ухиляються від цього.

Вищенаведений закон [1], існує і діє більше 30 років і за такий строк вивів колекторську діяльність у США на високий професійний рівень. Головне завдання регулятора в колекторській діяльності полягає в забезпеченні даної системи стягнення боргів зі сторони колектора, що є коренем для правильного функціонування фінансової системи.

Первинною вимогою для експерта з колекторських питань у розвинених країнах свату є повага до закону. Працівник колекторської компанії завжди керується рамками правового поля. Досвід США організації колекторської діяльності встановлює такий важливий аспект, як створення стандартного механізму стягнення та взаємодії з іншими організаціями та інститутами, які забезпечують діяльність кредитної системи. Механізм управління боргом чітко охоплює обмежені за часом етапи роботи власних служб банку до передачі інформації про недобросовісних позичальників до кредитних бюро.

В Європі колекторська діяльність почала розвиватися у дев'яностих роках. В Німеччині заходи по стягненню заборгованості проводилися саме колекторськими агентствами. У наш час колекторський бізнес в Німеччині стрімко розвивається та регулюється відповідними нормативно правовими актами. Порівнюючи світовий досвід можна сказати що в європейській країнах діяльність колекторських фірм носить в більшості консультативний характер. Головним їх завданням є знаходження компромісу і шляхів вирішення складних ситуацій, у які потрапили боржни-

ки. Способами за допомогою яких можна вирішити проблеми боргів колекторські компанії Європи вважають проведення діалогу та взаємодію з банками [4, с. 65].

Важливим досвідом для вітчизняного колекторства який ми можемо взяти, є робота колекторських компаній у Великій Британії, де колекторські агентства гарантують банкам захист від настання системної кризи не сплати боргів, що може стати крахом для банківської системи. Не дивлячись на це колекторські агентства притримуються законів про захист прав споживачів. Британське суспільство виробило ефективний контроль за тим, щоб при найвищих показниках колекторські компанії забезпечували дотримання прав споживачів і всіх гуманітарних прав громадян країни. Податкова служба Британії залучає колекторські фірми по стягненню податків. Чинovníки підрахували, що при витратах на за діяння колекторів витрати на суму 70 млн. фунтів стерлінгів, вони зможуть стягти з громадян боргів на суму 1,35 млрд. фунтів .

На відміну від колекторської діяльності країн СНД, у Великобританії, США, Франції, Німеччині, Канаді сформувалися міцні і стабільні системи колекторства, які закріплені великою кількістю законодавчих актів. В даних країнах всі колектори чітко розуміють, що за неправомірні дії по відношенню до боржників, не тільки вони але і ціла колекторська компанія може втратити ліцензію на здійснення своєї діяльності [2, с. 147].

У 2012 році в Німеччині було підготовлено 170 колекторів, для допомоги Греції у зібранні податків. Відомо, що греки часто вислизують від сплати податків, що стало головною причиною появи тяжкої кризи в Греції [3].

Практично в усіх розвинених країнах колекторам забороняється тиснути на боржника, тому вони змушені вдаватися до спеціальних методів впливу. Наприклад, в Іспанії колектори часто переодягаються у священників і усюди слідує за боржником, таким чином намагаються вплинути на його совість.

Цікаво, що в Ізраїлі склався прибутковий бізнес серед адвокатських контор, націлений на шахрайське стягнення липових боргів із вихідців з пострадянських країн, які погано володіють івритом і місцевим законодавством. За правовими вимогами колекторські компанії змушені офіційно повідомляти боржника рекомендованим листом поштою, і дати йому час на сплату. Адвокатські агентства розсилають тисячі листів щастя і пропонують заплатити борг за особу, з якою підставний боржник навіть не знайомий. обурливо те, що найчастіше борги вішають на стариків, ветеранів війни, інвалідів.

У Російській федерації допомогу з повернення боргів надають консалтингові, юридичні фірми та навіть детективні агентства. У 2004 році

на хвилі споживчого буму, коли недосвідчені маси почали стрімко брати позички на побутову техніку і машини, почав розвиватися колекторський бізнес. Банки які займалися споживчим кредитуванням, почали створювати відділи по роботі з простроченими боргами. Хоча обсяг подібної заборгованості зростає, ринок все більше відчуває потребу в роботі професіоналів. Особливою рисою колекторського бізнесу в Росії є те, що спеціалізація агентств є досить слабкою, і майже всі учасники, що надають послуги з повернення боргів допомагають в даному питанні і страховим компаніям, і банкам, і організаціям у сфері ЖКГ. Важливо те, що розвивається як кредитне, так і кооперативне колекторство, що стосується першого випадку, то тут увага акцентується на стягненні боргів із фізичних осіб, а в другому саме на повернення заборгованості фізичних осіб. Заслугує уваги важлива тенденція того, коли у 2007 році створюються мета колекторські проекти, тобто організації, що акумулюють борги, які потім передаються в роботу різним колекторським компаніям.

У розвинених країнах важливим чинником цивілізованості колекторських фірм є прозорість колекторського ринку, і досягається це за допомогою одного інформаційного поля, в рамках якого діють як банківські установи, так і колекторські компанії. Ще у провідних країнах діє державна політика у сфері фінансової освіти населення, діють посередники-консультанти, які надають послуги з управління платіжками за кредитами.

Отже, можемо зробити висновок, що за кордоном колекторська діяльність законодавчо визначена і добре регулюється. Мета правового регулювання полягає у встановленні певних дозволених меж, з допомогою яких можна зрозуміти, які дії щодо переконання боржника сплатити борг є доступними, а які ні. У більшості західноєвропейських держав діють окремі закони, що регулюють колекторську діяльність, до таких відносяться Великобританія, Італія, Австрія, Норвегія. Основою діяльності колекторських агентств в зарубіжних країнах є створення умов для адаптації боржників після стягнення суми кредиту (так званої реанімації боржників). Мова йде саме про те, щоб боржник міг пережити цю процедуру та не залишитися банкрутом. Впливає те, що методи діяльності європейських колекторів суттєво відрізняються від вітчизняних колекторів, що міняє сам зміст правовідносин. Треба сказати, у разі вступу України до ЄС влада країни буде вимушена створити законодавство про діяльність колекторських компаній. Обумовлено це тим, що єдиний економічний простір ЄС, передбачає свободу створення юридичних та фізичних осіб підприємців. У разі виникнення проблем у сфері кредитних відносин, чинне законодавство має мати чіткі механізми їх вирішення.

Література:

1. Fair Debt Collection Practices Act [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ftc.gov/bcp/edu/pubs/consumer/credit/cre27.pdf>.
2. Федик М.В. Державне регулювання розвитку банківської інфраструктури в Україні: Дисертація на здобуття вченого ступеню кандидата економічних наук за спеціальністю: 08.00.03 / М.В. Федик. – Львів, 2015.
3. Хоменко Я.С. Історичні особливості формування колекторської діяльності // Молодіжний науковий вісник Української академії банківської справи Національного банку України: електронного наукового видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bulletin.uabs.edu.ua/store'jur/2012/809be3ca648aa6214a54d7764189528a.pdf>
4. Філіпенко Т.В. Правове регулювання діяльності колекторських компаній: український та європейський досвід // Т.В. Філіпенко, В.В. Філатов // Вісник національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право. – 2012. – №4.

Драгомирова Юлія Василівна

аспірантка кафедри цивільного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ПОДРУЖЖЯ

Укладення шлюбу, як відомо завжди призводить до створення сім'ї, що є підставою для виникнення немайнових та майнових правовідносин між подружжям.

Це питання є досить актуальним, оскільки кожен день в Україні створюються нові сім'ї і відносини між подружжям носять особистий характер, тому правовому регулюванню особистих немайнових відносин у сімейному праві надається досить велике значення.

Цьому питанню приділяли і приділяють увагу багато вчених-юристів як радянського так і сучасного періодів в галузі цивільного та сімейного права: Л.М. Баранова, В.І. Борисова, М.М. Дякович, О.М. Калітенко, Р.О. Стефанчук, З.В. Ромовська, Є.О. Харитонов, Ю.С. Червоний та інші дослідники.

Особисті немайнові відносини – це суспільні відносини, які виникають з приводу саме нематеріальних благ і відрізняються від майнових тим, що не мають матеріального змісту. А щодо особистих немайнових прав подружжя, то це врегульовані нормами сімейного права відносини з приводу особистих немайнових благ та інтересів осіб, між якими укладено шлюб у встановленому законом порядку.

До особистих немайнових прав подружжя СК України [2] відносять такі правовідносини як: право на материнство, право на батьків-